

LASEROVÉ SVAZKY PRO OPTICKÉ MANIPULACE

*Katedra optiky, PřF UP
17. Listopadu 50, 772 07 Olomouc*

Řešitelé grantu MPO:

Z. Bouchal, Z. Hradil, J. Řeháček, J. Wagner, I. Vyšín

PGS studenti :

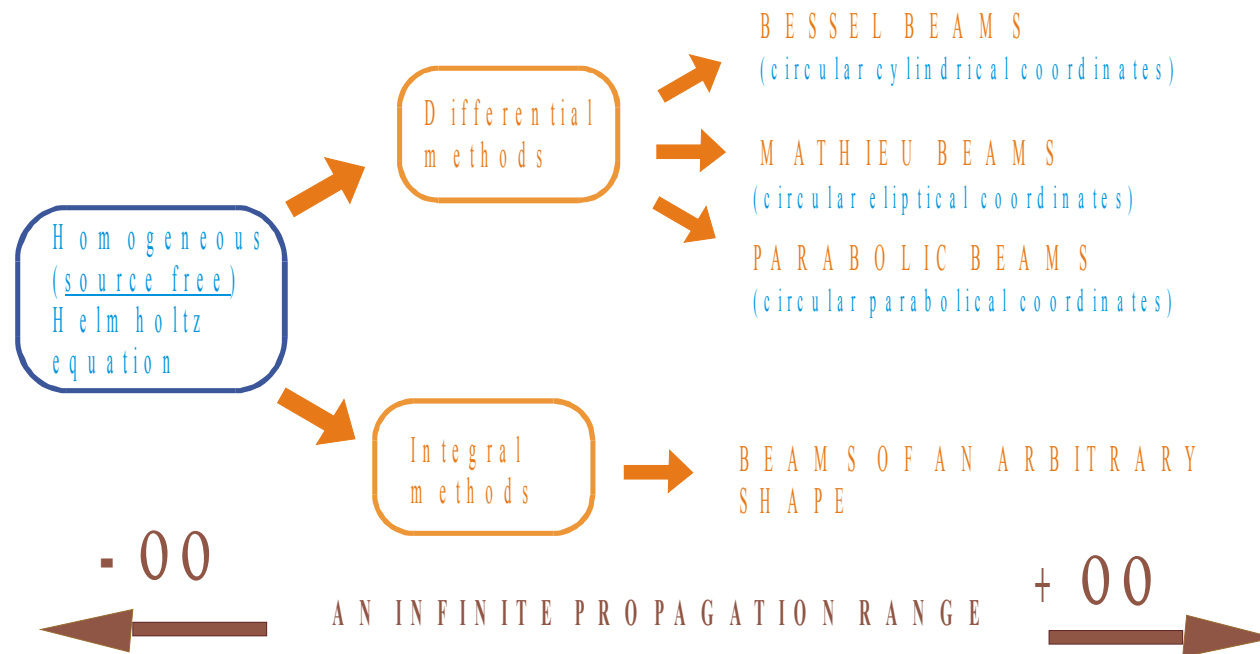
R. Čelechovský, M. Ježek, V. Kollárová, T. Medřík

Zkoumané typy svazků:

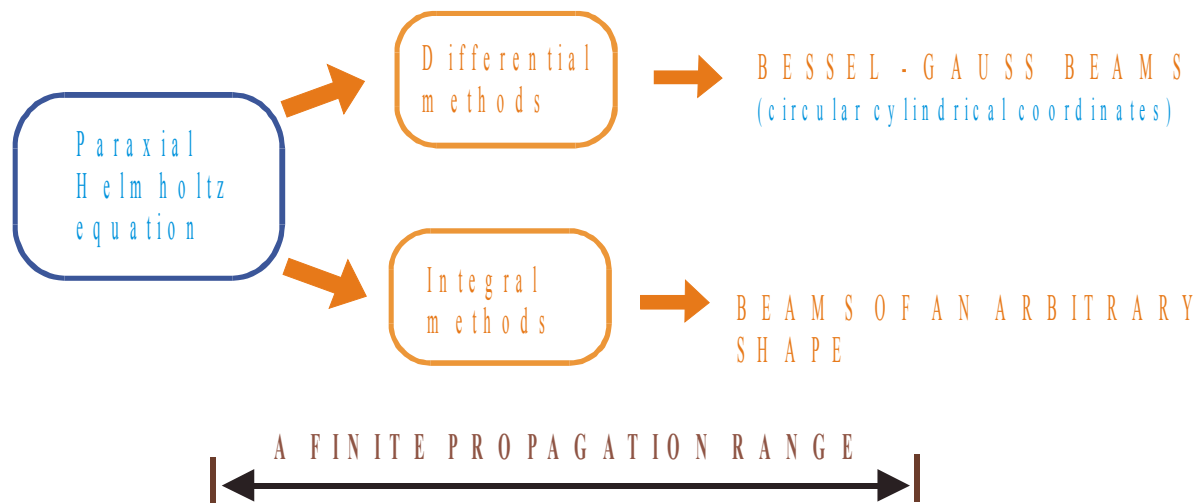
- *Nedifrakční svazky* (vedení částic, akcelpace elektronů)
- *Maticе svazků* (2D zachycení částic)
- *Samozobrazení* (3D zachycení částic)
- *Vírové svazky* (rotace částic)
- *Smíšená vírová pole* (ovladatelná rotace částic)

I. NEDIFRAKČNÍ SVAZKY

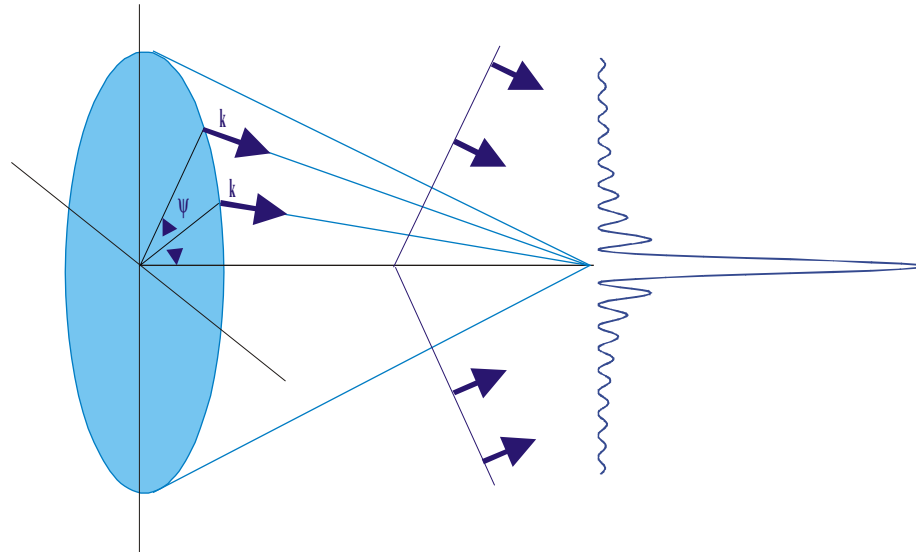
Ideální svazky

Realizovatelné (pseudo-nedifrakční) svazky

Geometrická představa nedifrakčních svazků

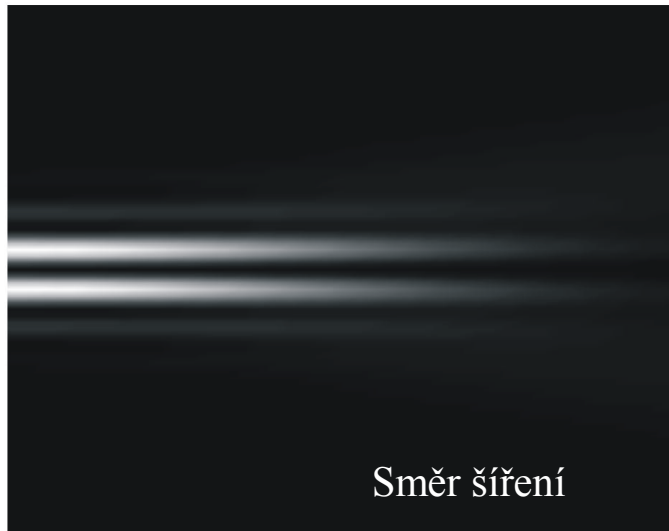
Interpretace: Nedifrakční svazek je superpozicí rovinných vln jejichž vlnové vektory tvoří kuželovou plochu.

Důsledek: Amplitudy a relativní fáze mohou být libovolné. Existuje **nekonečný počet** nedifrakčních svazků

Vlastnosti pseudo-nedifrakčních svazků (nedosažitelné u konvenčních svazků)

I. Ovladatelný dosah svazku.

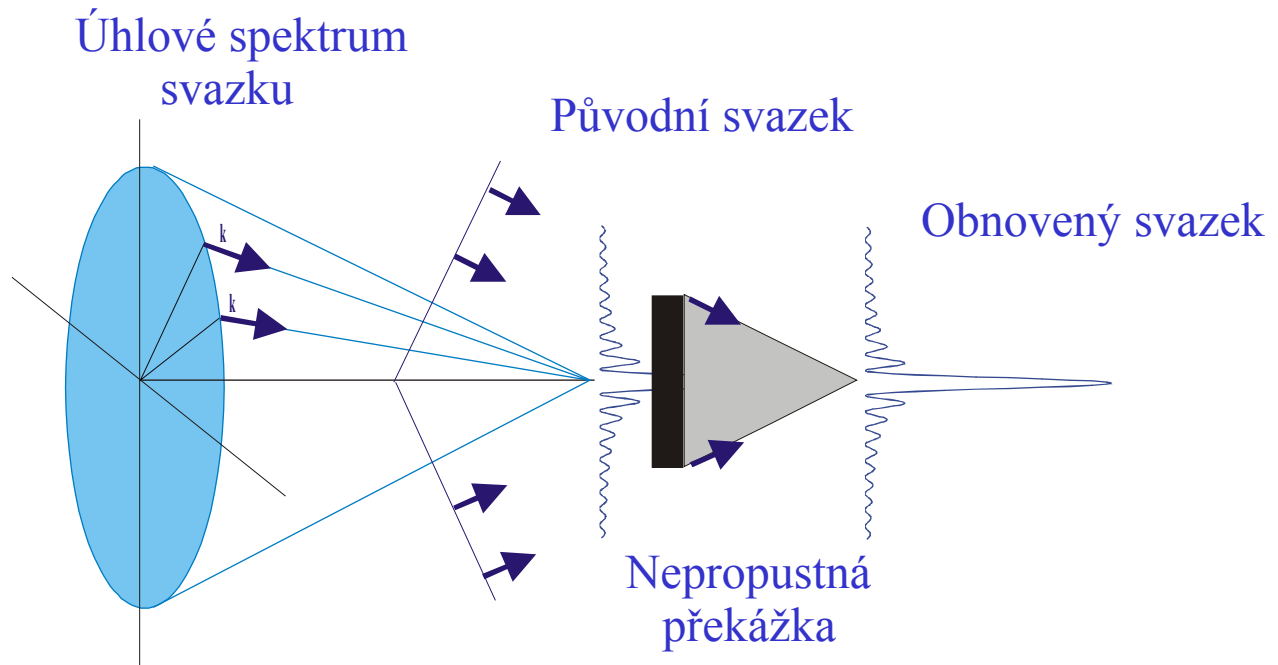
Dosah svazku může být prodloužen bez zvětšení stopy svazku

„Dosah“ svazku lze měnit geometrií experimentu

II. Stabilita svazku

Pseudo-nedifrakční svazek je odolný proti amplitudovým a fázovým poruchám. Za překážkou se svazek samovolně obnoví do původního tvaru.

II. Energetika svazku

Hustota toku elektromagnetické energie (Poyntingův vektor):

$$\mathbf{S} = \mathbf{S}_T + \mathbf{S}_Z,$$

$$\mathbf{S}_T \cdot \mathbf{Z} = 0,$$

$$\mathbf{S}_T \times \mathbf{Z} = 0.$$

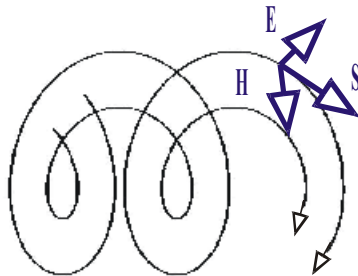
Energetická podmínka nedifrakčního šíření světla:

$$\operatorname{div} \mathbf{S}_T = 0$$

$\Rightarrow$ Hladiny konstantního příčného toku jsou uzavřené

$\Rightarrow$ Je přípustný spirální tok elmag. energie

trajektorie toku elektromagnetické energie
(světelné paprsky)

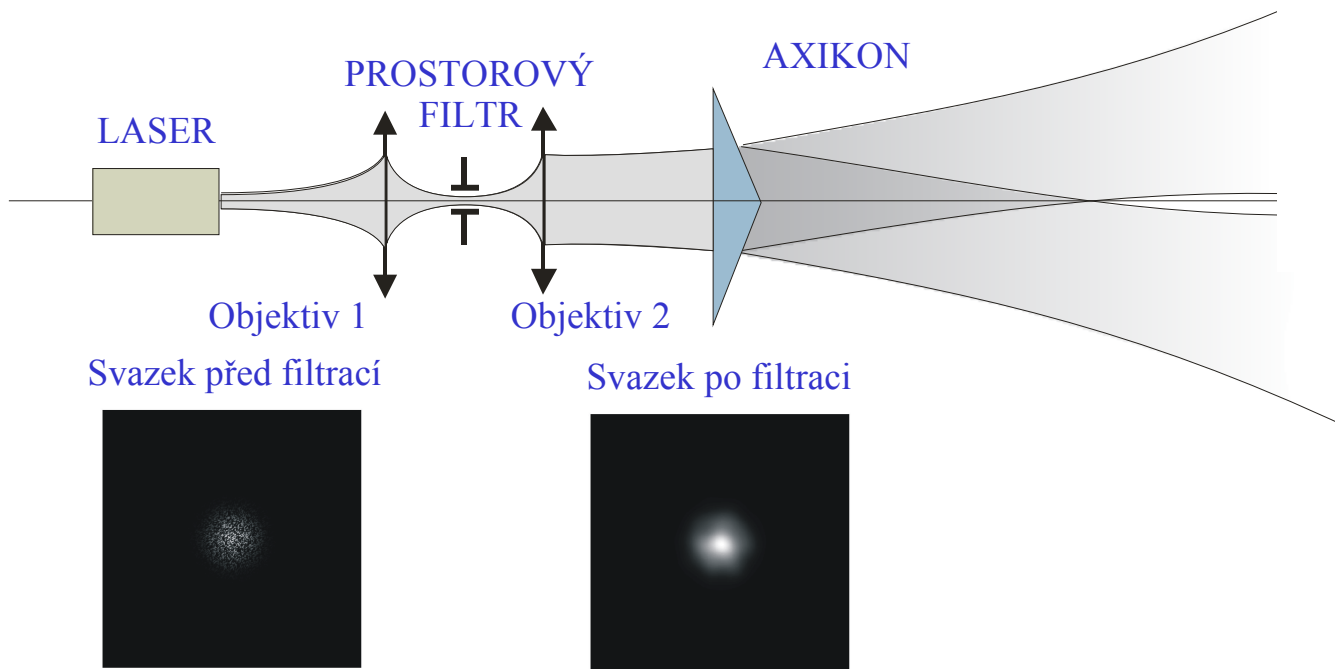

E ..... elektrická intenzita
H ..... magnetická intenzita
S ..... tok elektromagnetické
energie

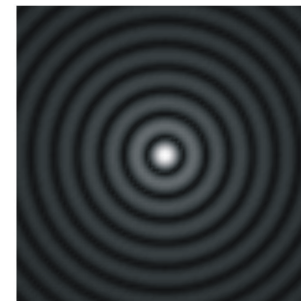

EXPERIMENTÁLNÍ REALIZACE NEDIFRAKČNÍCH SVAZKŮ

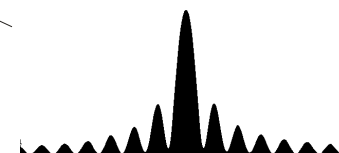
POUŽITÍ AXIKONU

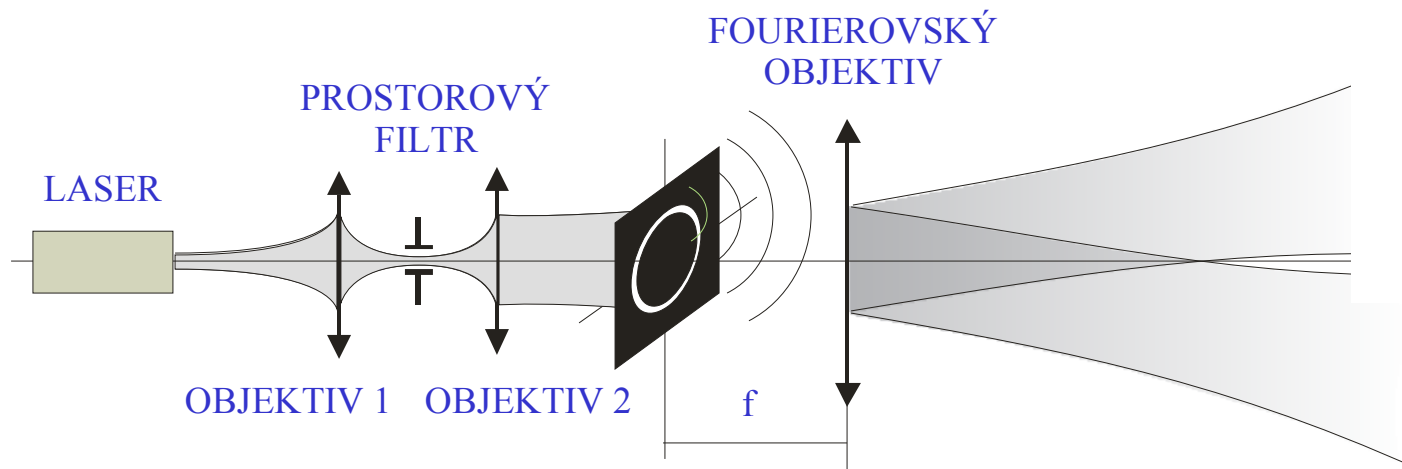
Vytvořený svazek
simulace

experiment

POUŽITÍ PRSTENCOVÉHO FILTRU

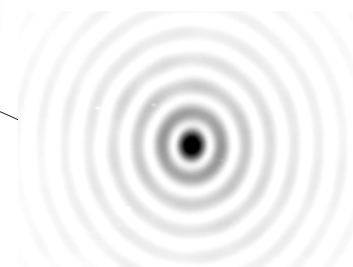

Vytvořený svazek

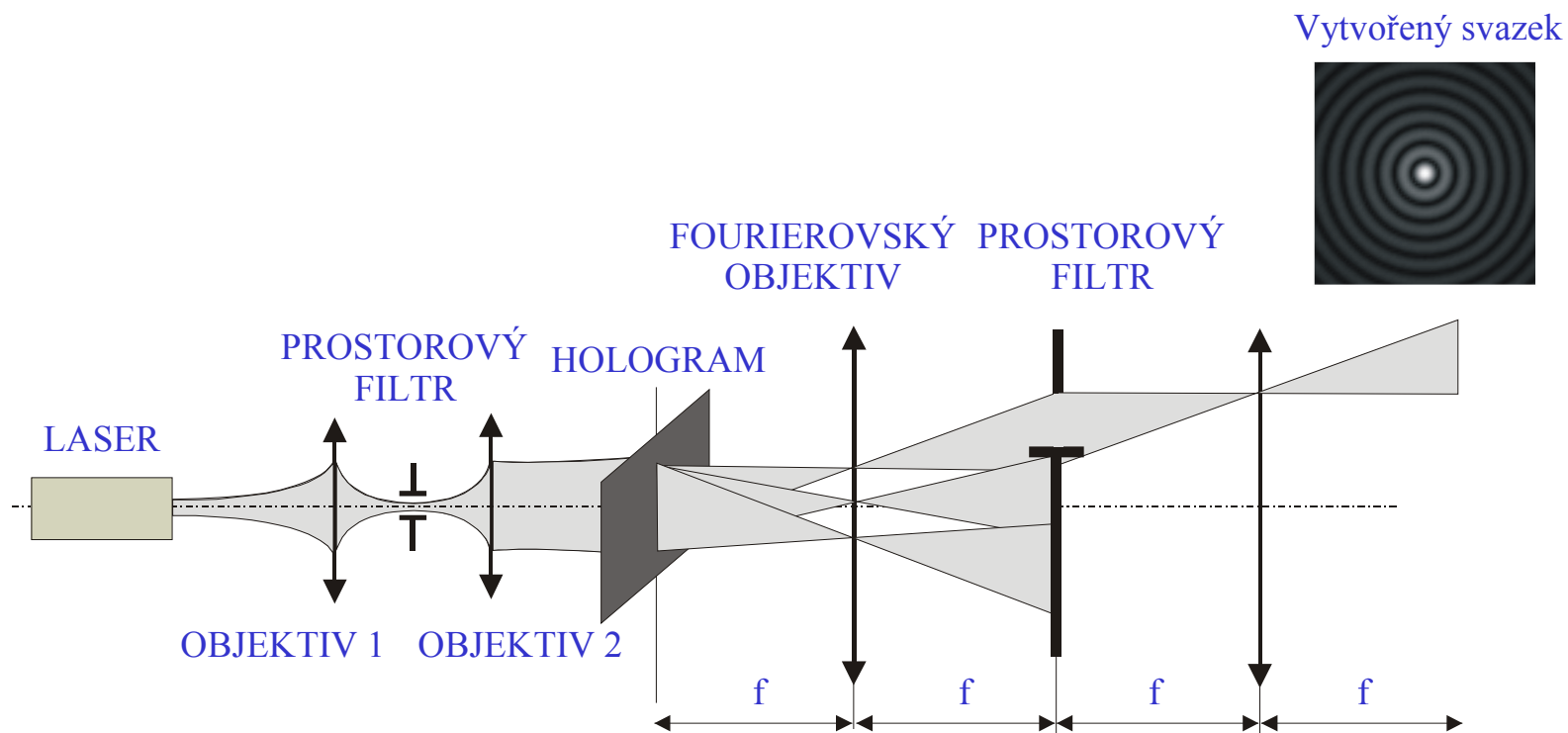
simulace

experiment

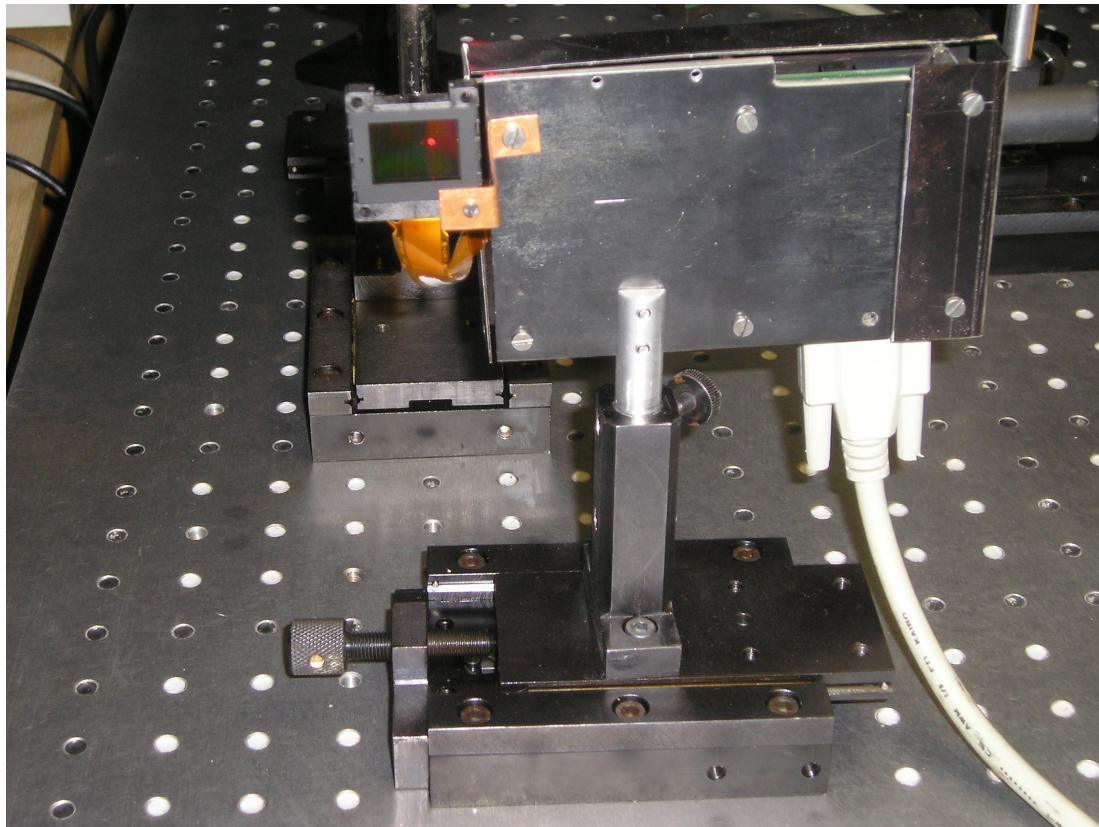

HOLOGRAFICKÁ METODA

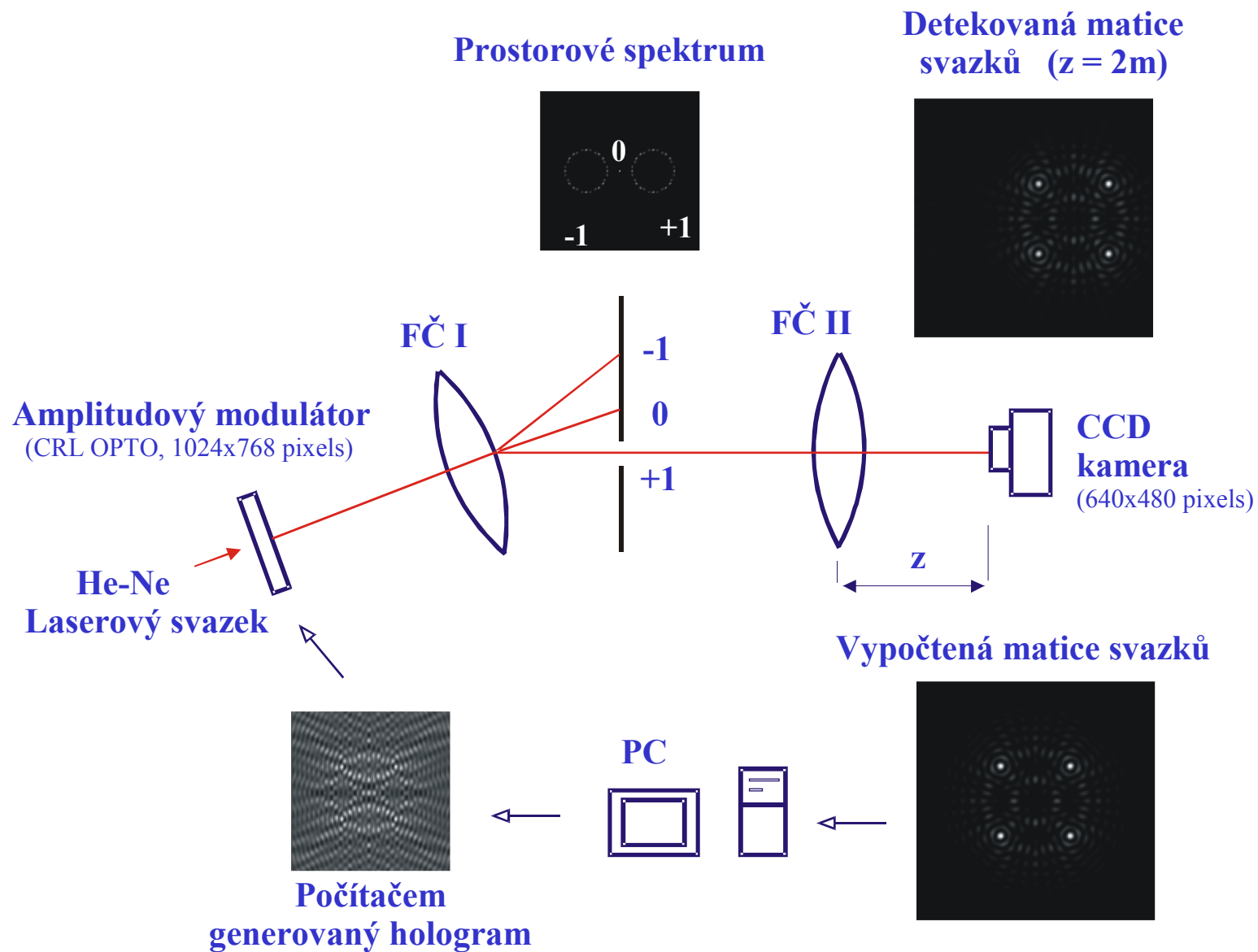

PROSTOROVÁ MODULACE SVĚTLA

AMPLITUDOVÝ MODULÁTOR (CRL OPTO 1024x768 pixelů)

POUŽITÍ AMPLITUDOVÉHO MODULÁTORU

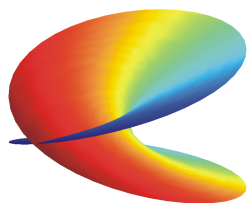
IV. VÍROVÉ SVAZKY

Vlastnosti:

1. Šroubovitá vlnoplocha s fázovou singularitou v centru víru (stoupání šroubovice $m\lambda$, kde m je topologický náboj).
4. V centru víru je nulová intenzita (vír je tmavý).
5. Spirální tok elektromagnetické energie.
6. Nenulový orbitální moment hybnosti.

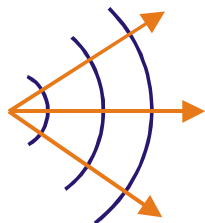
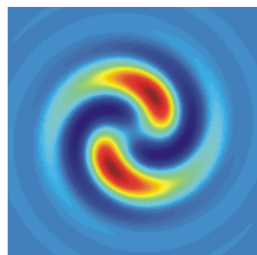
Zviditelnění světelného víru

Interference se sférickou vlnou

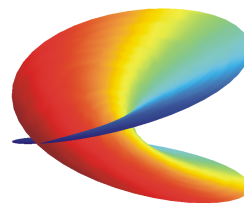
+

=

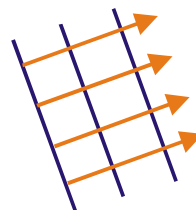
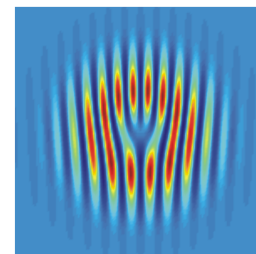
spirální interferenční
vzor

Interference s rovinnou vlnou

+

=

vidličkovitý interferenční
vzor

Trojice vírů nesená Gaussovským svazkem

EXPERIMENTÁLNÍ REALIZACE VÍROVÝCH SVAZKŮ:

- **Prostorová modulace komplexní amplitudy**
  - **Použití amplitudového modulátoru**
(CRL OPTO 1024 x 768 pixels)
  - **Použití fázového modulátoru**
(Boulder 512 x 512 pixels)

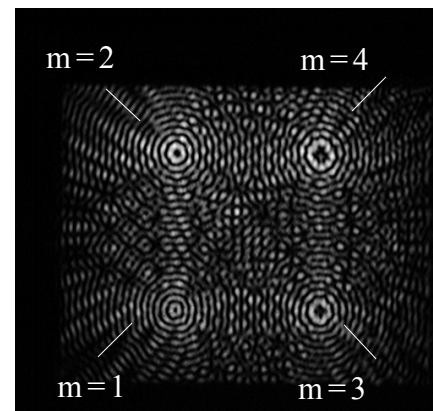
Spatial spectrum

CCD
camera

(640x480 pixels)

Detected array

SLM
CRL OPTO
(1024x768 pixels)

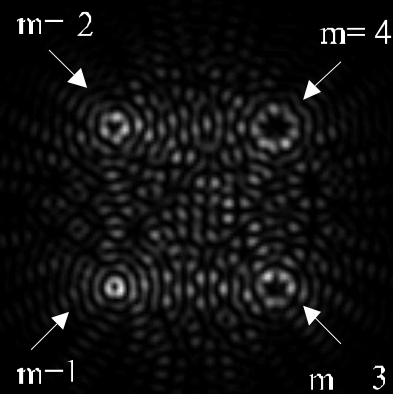
Collimate
Gaussian beam

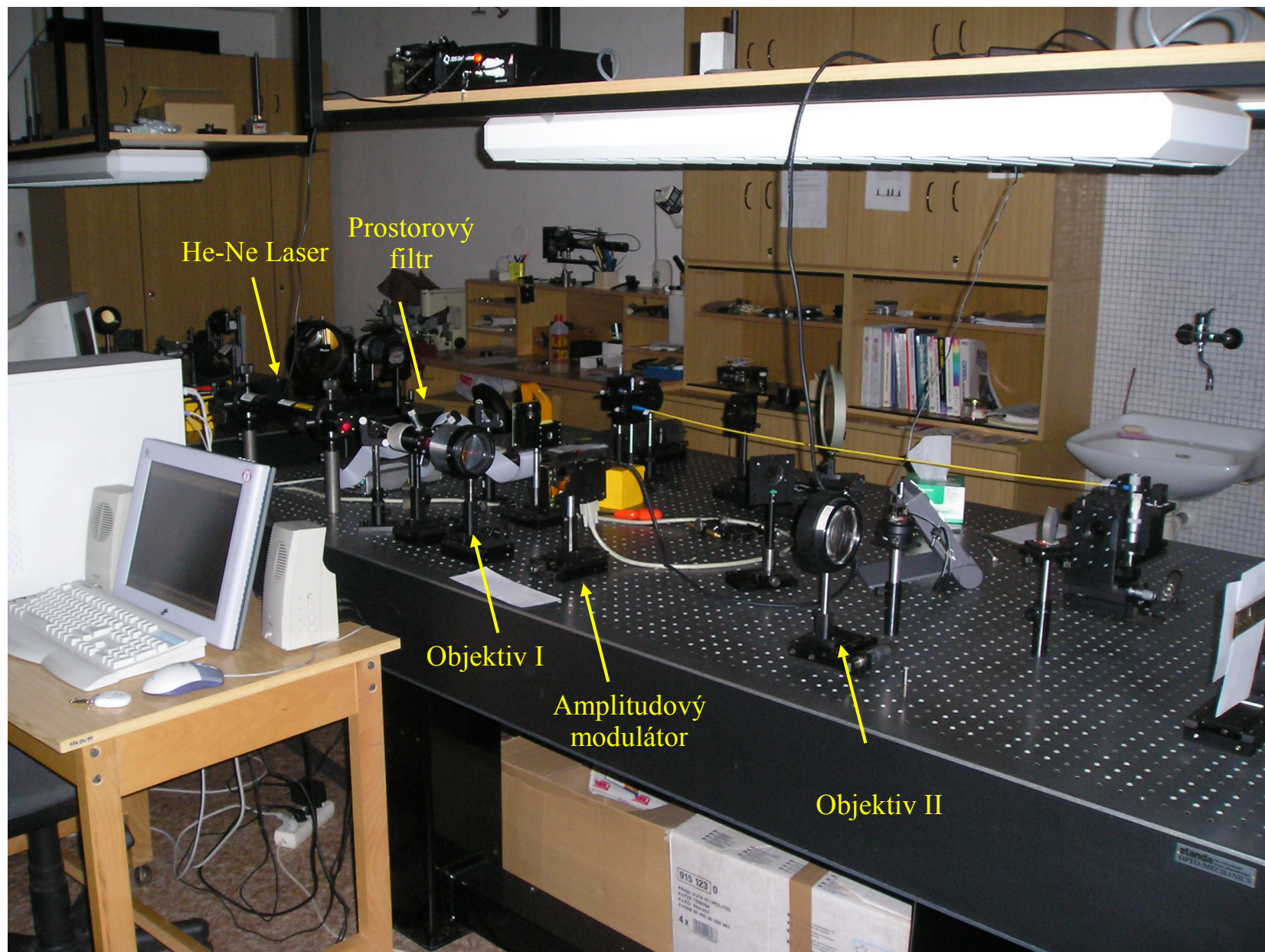
Hologram

PC

Calculated array

He-Ne Laser

Prostorový
filtr

Objektiv I

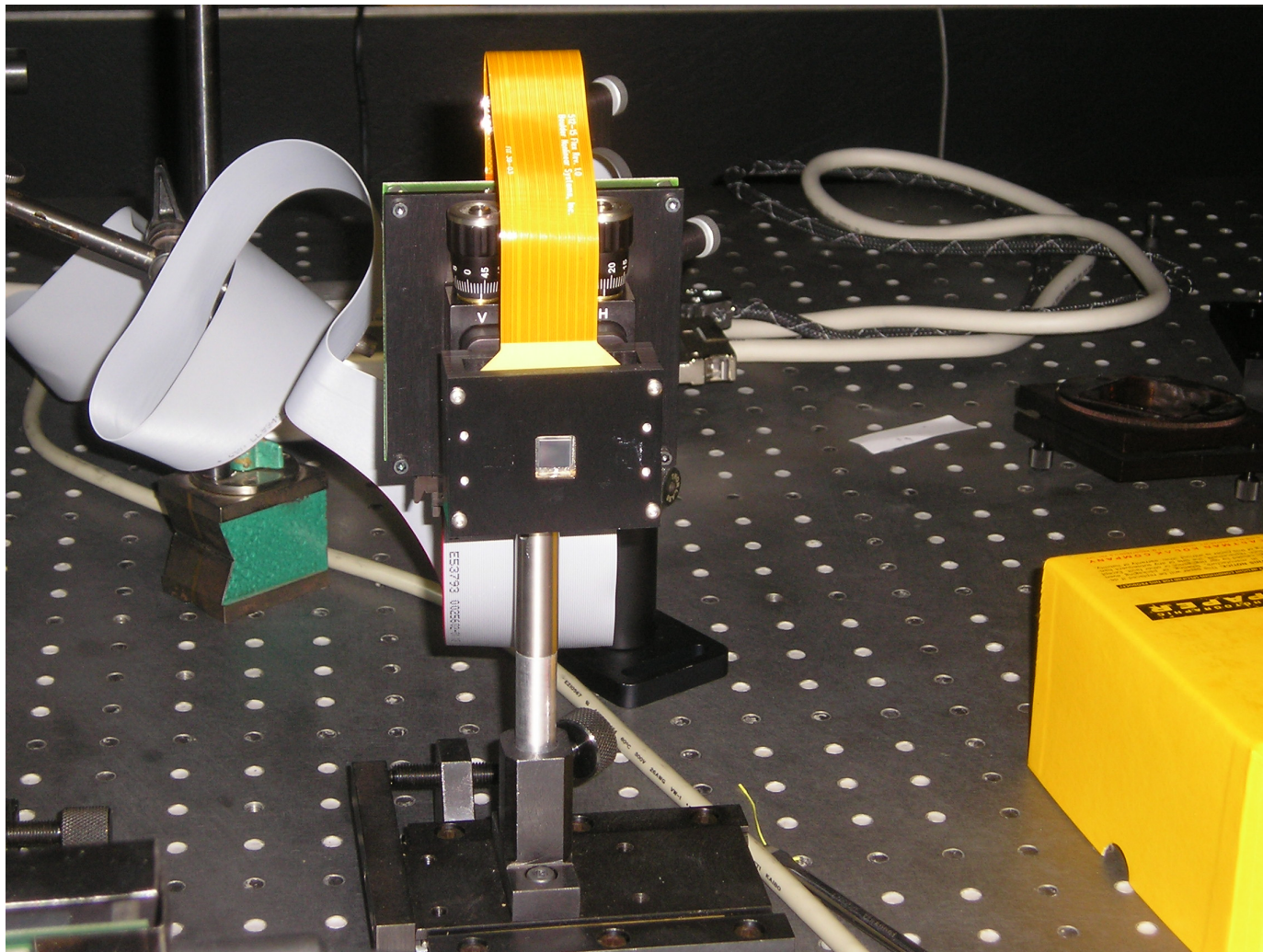
Amplitudový
modulátor

Objektiv II

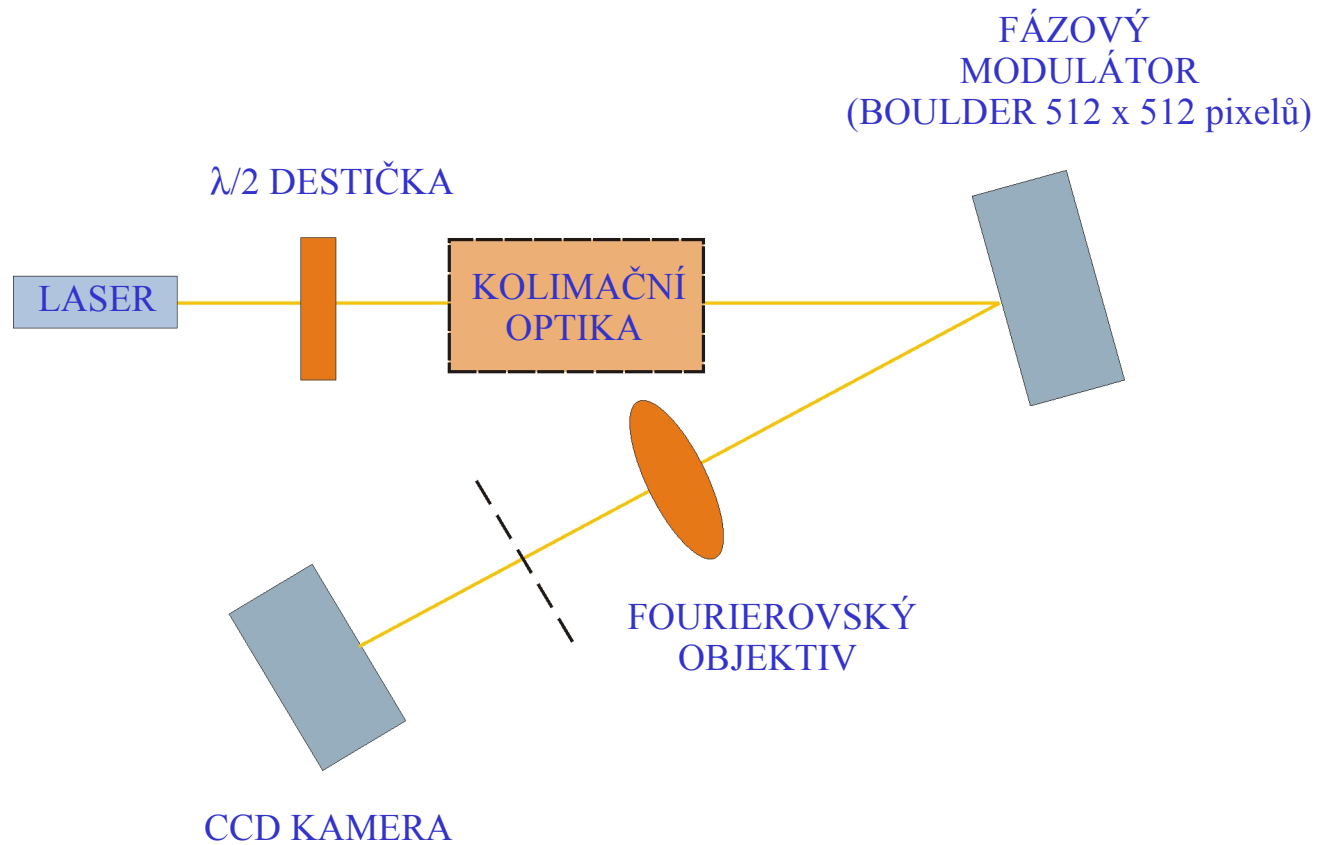

PROSTOROVÁ MODULACE SVĚTLA

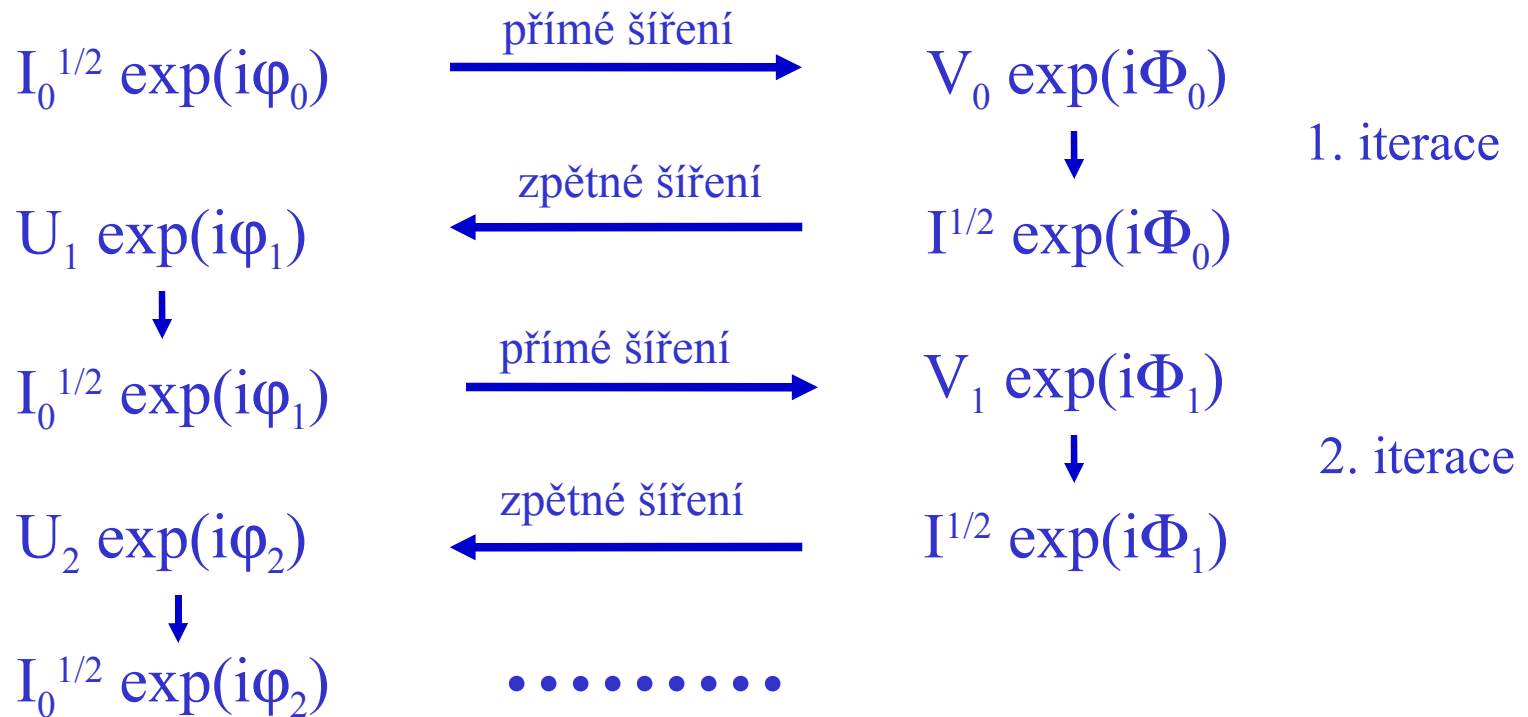
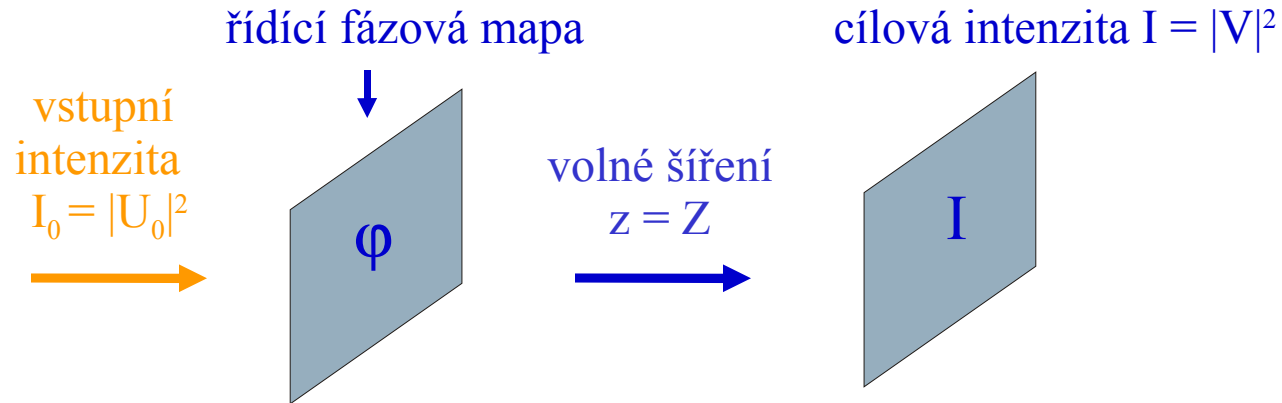
FÁZOVÝ MODULÁTOR (BOULDER 512 x 512 pixelů)

OPTICKÝ SYSTÉM S FÁZOVÝM MODULÁTOREM

GERCHBERGŮV SAXTONŮV ALGORITMUS

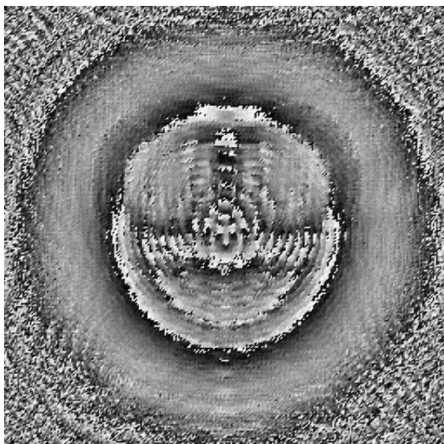

POUŽITÍ GERCHBERGOVA SAXTONOVA ALGORITMU

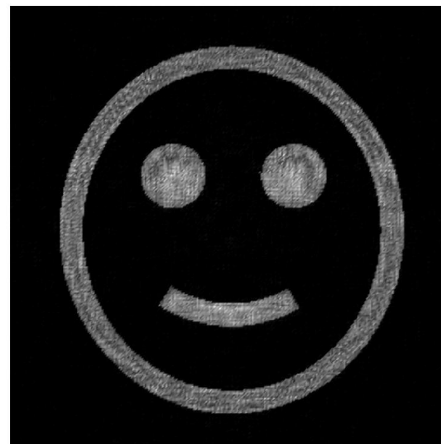
Cílová intenzita

Fázová mapa

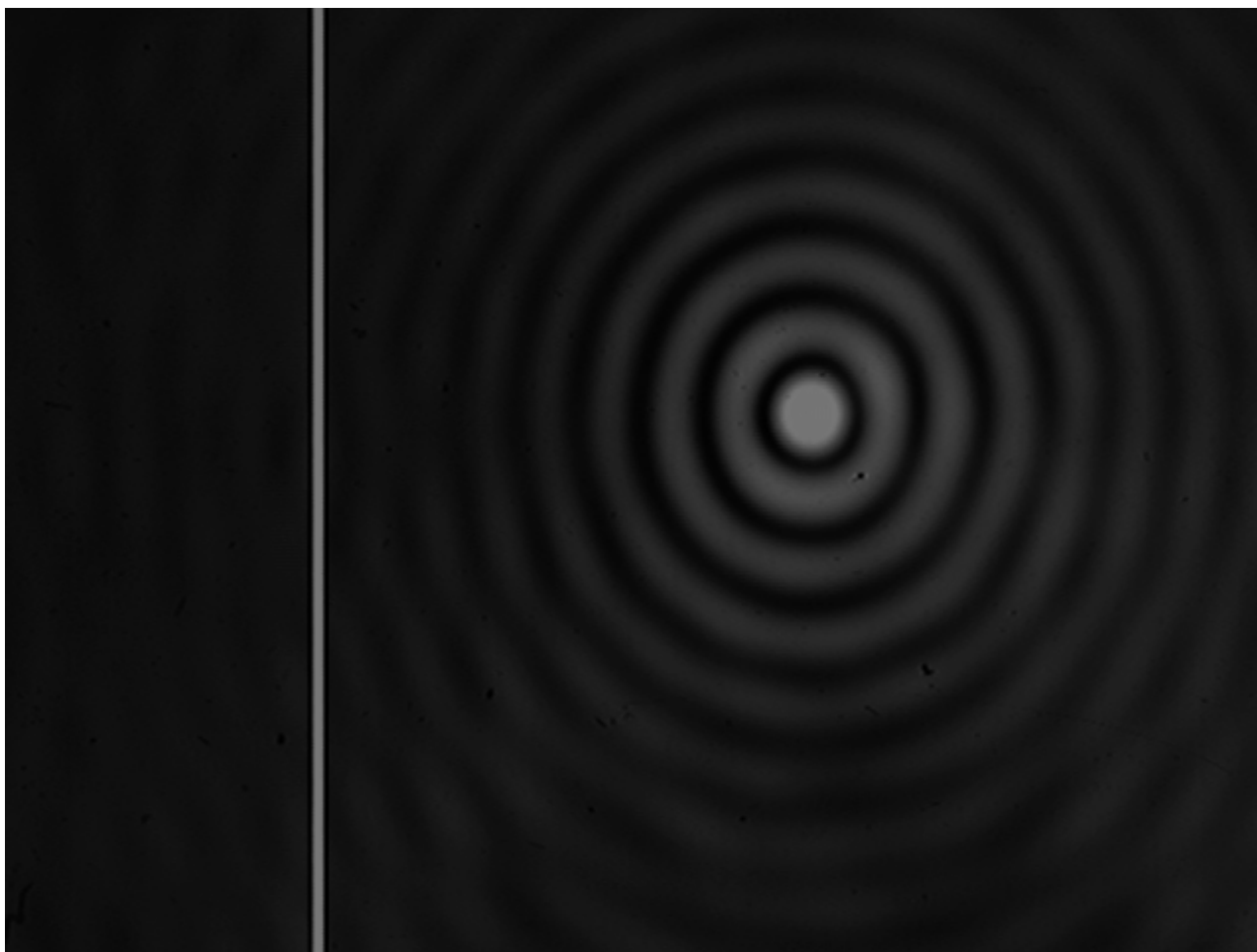

Dosažená intenzita (po 12 iteracích)

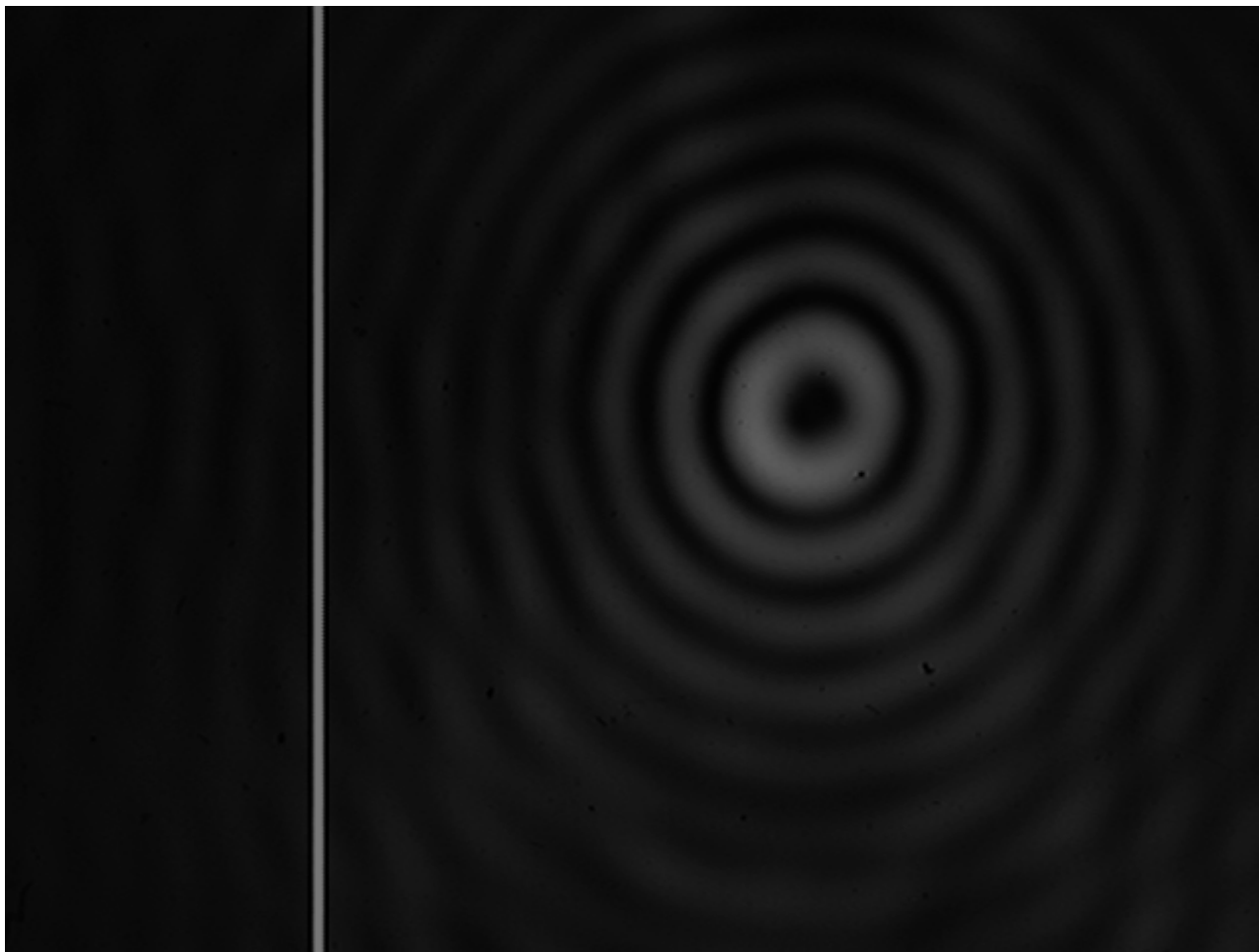
svazky vytvořené fázovým modulátorem

Nedifrakční Besselovský svazek 0. řádu

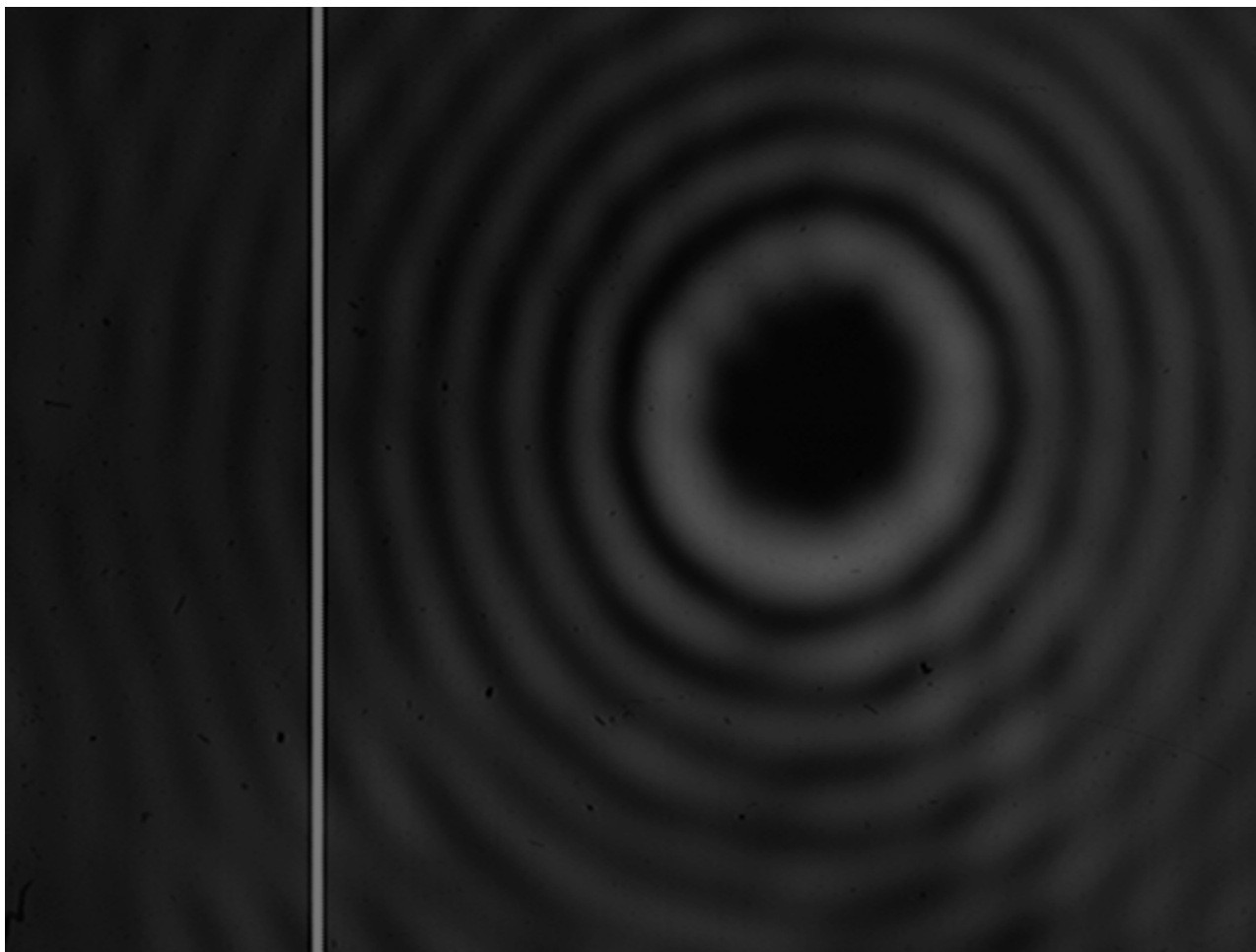

Nedifrakční Besselovský svazek 1. řádu

Nedifrakční Besselovský svazek 3. řádu

Prostředky pro řešení grantu MPO na KO PřF UP

TEORETICKÉ ZÁZEMÍ:

- Metodika návrhu standardních optických systémů pro generaci nedifrakčních a vírových svazků „makroskopických rozměrů“.
- Metody pro 2D a 3D tvarování laserového záření.
- Návrh počítačem generovaných hologramů pro amplitudový prostorový modulátor (programy v prostředí MATLAB).
- Návrh fázové mapy pro fázový prostorový modulátor (programy v prostředí MATLAB).
- Optimalizace fáze pro dosažení cílového intenzitního profilu svazku (G-S algoritmus).
- Software pro numerickou simulaci činnosti amplitudového a fázového modulátoru.

EXPERIMENTÁLNÍ ZÁZEMÍ

- Standardní experimentální sestavy pro generaci nedifrakčních a vírových svazků (axikon, mezikruhový filtr, spirální maska).
- Realizace optimalizovaného systému pro amplitudovou modulaci.
- Realizace základní sestavy pro fázovou modulaci světla.